

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД - ДОБРИЧ**

УТВЪРЖДАВАМ:

**МАРИАНА МОМЧЕВА
АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ
НА РАЙОНЕН СЪД - ДОБРИЧ
Заповед № 499 от 19.10.2023г.**

**ВЪТРЕШНИТЕ ПРАВИЛА
ЗА РАБОТАТА НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ ПРИ РАЙОНЕН СЪД -
ДОБРИЧ**

Град Добрич, 2023г.

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. /1/ Настоящите правила регламентират правата и задълженията на съдебните заседатели, организацията и начина на тяхната работа, взаимодействието им със съдиите и съдебните служители от Районен съд – Добрич.

/2/ Правилата са съобразени с разпоредбите на Конституцията на Република България, Наказателно-процесуалния кодекс, Закона за съдебната власт, Правилника за администрацията в съдилищата и Наредба № 7 за съдебните заседатели.

Чл. 2. /1/ Съдебните заседатели участват в състава на съда, който разглежда дела като първа инстанция, в случаите и по реда, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс.

/2/ Съдебните заседатели имат равен глас, права и задължения със съдиите от състава без изрично предвидените за съдията докладчик и председател на състава.

/3/ За съдебен заседател може да бъде избран дееспособен български гражданин, който:

1. е на възраст от 21 до 68 години;
2. има настоящ адрес в община, която попада в рамките на съдебния район на съда, за който кандидатства;
3. има завършено най-малко средно образование;
4. не е осъждан за умишлено престъпление, независимо от реабилитацията;
5. не страда от психически заболявания.

/4/ Съдебен заседател не може да бъде лице, което:

1. е съдебен заседател в друг съд;
2. е общински съветник от съдебния район, за който е избран;
3. участва в ръководството на политическа партия, коалиция или организация с политически цели;
4. работи в съд, прокуратура, следствени органи, Министерството на вътрешните работи или в други органи от системата за национална сигурност, намиращи се в съдебния район, за който е избран.

Раздел II

Определяне на броя на съдебните заседатели за всеки съд

Чл. 3. /1/ Броят на съдебните заседатели за Районен съд - Добрич се определя на общо събрание на съдиите от Окръжен съд - Добрич не по-късно от 8 месеца преди изтичане на мандата на действащите съдебни заседатели.

/2/ При определяне броя на съдебните заседатели се вземат предвид броят на делата, които Районен съд - Добрич е разгледал в предходната година със съдебни заседатели, и становището на председателя на същия съд за тенденциите на увеличение или намаление на тези дела за целия изтичащ мандат на съдебните заседатели.

/3/ При изготвяне на становището по ал. 2 административният ръководител взема предвид и други фактори, свързани със специфични за съда обстоятелства, демографски и икономически показатели за съдебния район, статистически данни и изследвания за факторите, обуславящи престъпността, които могат да обусловят очаквана промяна в броя и тежестта на делата, които ще се разглеждат през следващия период със съдебни заседатели.

/4/ Броят на съдебните заседатели трябва да бъде съобразен с вероятността мандатът на част от тях да бъде предсрочно прекратен.

/5/ Съдебни заседатели се избират от Община Добрич, Община Добричка и Община Крушари. По своя преценка общото събрание на съдиите могат да определят и съотношение между броя на съдебните заседатели от различните общини.

/6/ Справката за броя на делата и становището по ал. 2 се изготвят и представят на Окръжен съд - Добрич в срок не по-късно от 9 месеца преди изтичане на мандата на съдебните заседатели.

Чл. 4. /1/ Кандидатите за съдебни заседатели, които отговарят на изискванията на ЗСВ, подават в съответния общински съвет заявление по образец /съгласно Наредба № 7 за съдебните заседатели/, към което прилагат необходимите за участие в процедурата по подбор документи.

/2/ Общинският съвет, след проведена процедура, изготвя списък на одобрени кандидати за съдебни заседатели по реда и при условията, предвидени в Закона за съдебната власт.

Чл. 5. /1/ Председателят на Окръжен съд - Добрич създава комисия, която извършва проверка за съответствие с изискванията на чл. 67, ал. 1 от ЗСВ на кандидатите за съдебни заседатели, предложени от общинските съвети.

/2/ В едномесечен срок от получаване на списъка с одобрени кандидати комисията по предходната алинея извършва проверка на проведения от общинския съвет подбор по предвидения в ЗСВ ред.

/3/ Когато комисията установи, че предложените от общинските съвети кандидати са по-малко от 50 на сто от определения по реда на ЗСВ брой, председателят на Окръжен съд - Добрич изпраща искане до общинските съвети за попълване на списъка на кандидатите за съдебни заседатели в срок до един месец от постъпване на искането.

/4/ Процедурата по ал. 3 се следва, когато се установи, че броят на лицата, включени в списъка и притежаващи квалификация в областта на педагогиката, психологията и социалните дейности, е под 10 на сто от всички лица в списъка.

Чл. 6. /1/ Съдебните заседатели за Районен съд - Добрич се избират от общо събрание на съдиите от Окръжен съд - Добрич, от списъка с кандидати, предоставен им от общинските съвети.

/2/ Изборът на съдебни заседатели се извършва не по-късно от един месец преди изтичане на мандата на действащите съдебни заседатели.

Раздел III

Встъпване на съдебните заседатели

Чл. 7. /1/ Председателят на Районен съд - Добрич насрочва общо събрание на съдиите за полагане на клетва от избраните съдебни заседатели за последния работен ден от мандата на действащите съдебни заседатели.

/2/ Датата на изтичане на мандата на действащите съдебни заседатели трябва да бъде обявена от съответния общински съвет при откриване на процедурата за набиране на кандидати за съдебни заседатели.

/3/ Уведомяването и призоваването на избраните съдебни заседатели за насроченото общо събрание за полагане на клетва трябва да е извършено поне две седмици преди датата на провеждането му.

Чл. 8. Всеки избран съдебен заседател полага следната клетва: "Заклевам се в името на народа да прилагам точно Конституцията и законите на Република България, да изпълнявам задълженията си по съвест и вътрешно убеждение, да бъда безпристрастен, обективен и справедлив, да допринасям за издигане престижа на съдебната власт, да пазя тайната на съвещанието, като винаги помня, че за всичко отговарям пред закона. Заклех се!".

Чл. 9. /1/ В деня на полагане на клетвата председателят на Районен съд - Добрич дава първоначални разяснения за статута, правата и задълженията на съдебните заседатели.

/2/ При встъпване съдебните заседатели попълват декларация за конфликт на интереси по образец съгласно приложение № 1. Съдебните заседатели попълват такава декларация и в края на мандата си, както и при промяна в декларираните обстоятелства за времето, в което упражняват функциите си.

/3/ Всеки съдебен заседател посочва в писмен вид точен адрес, месторабота, телефон и имейл, на които може да бъде намиран. При промяна на тези данни съдебният заседател е длъжен незабавно да уведоми съда писмено.

/4/ По отношение на съдебните заседатели се прилагат Правилата за прилагане на механизма за обработване на лични данни в Районен съд – Добрич.

/5/ Списъкът на избраните и положили клетва съдебни заседатели се публикува на страницата на съда в интернет.

Чл. 10. /1/ Съдебен заседател с неизтекъл мандат в един съд, избран за съдебен заседател в друг съд, е длъжен преди полагане на клетвата като новоизбран съдебен заседател да подаде молба за освобождаване от функцията си в първия съд.

/2/ Ако разглеждането на делата, в които участва съдебният заседател, продължи след подаване на молбата по ал. 1, участието му по тези дела продължава до тяхното приключване в съответната съдебна инстанция.

Чл. 11. /1/ Мандатът на съдебните заседатели е 4 години и започва да тече от датата на полагане на клетвата.

/2/ Съдебните заседатели не могат да бъдат избирани за повече от два последователни мандата към същия съд.

/3/ Ако разглеждането на делата, в които участват съдебни заседатели, продължи след срока по ал. 1, участието им по съответните

дела продължава до тяхното приключване в съответната съдебна инстанция.

/4/ Избраните и положили клетва съдебни заседатели се вписват в единен Електронен регистър на съдебните заседатели, който се създава и води от Висшия съдебен съвет.

Чл. 12. /1/ Съдебните заседатели са длъжни незабавно да информират административния ръководител на съда, в случай че бъдат привлечени като обвиняеми.

/2/ Административният ръководител с нарочна заповед разпорежда извършването на служебна проверка за съдимостта на съдебните заседатели на всеки 6 месеца.

Чл. 13. /1/ Съдебният заседател се освобождава предсрочно от Общото събрание на съдиите от Окръжен съд - Добрич по предложение на председателя на съда:

1. по негово искане;
2. при поставянето му под запрещение;
3. когато е осъден за умишлено престъпление;
4. при трайна невъзможност да изпълнява задълженията си повече от една година;
5. когато извърши тежко нарушение на задълженията си или системно не ги изпълнява, или извърши действие, с което уронва престижа на съдебната власт, включително когато уронването на престижа на съдебната власт е последица от привличането му като обвиняем за умишлено престъпление;
6. в случай че бъде привлечен като обвиняем за умишлено престъпление във връзка с упражняване на функции в правораздаването;
7. при възникване или установяване на обстоятелство по чл. 67, ал. 3 от ЗСВ.

/2/ Предложението за предсрочно освобождаване на съдебен заседател трябва да бъде предоставено на членовете на общото събрание на съдиите не по-късно от три дни преди провеждане на събранието.

/3/ Препис от протокола с решението на общото събрание се изпраща на съдебния заседател, на съответния общински съвет или на съответния командир на военно формирование.

Раздел IV

Подбор на съдебни заседатели за всяко дело

Чл. 14. /1/ За всяко дело се определят основни и резервни съдебни заседатели на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение.

/2/ Подборът на основни и резервни съдебни заседатели се извършва от служител/и на съда, изрично определен/и за това от председателя на съда.

/3/ С разпореждането за насрочване на делото съдията докладчик определя необходимостта от резервни съдебни заседатели, както и от педагози, психолози и специалисти по социални дейности.

Чл. 15. /1/ Случайният подбор на основни и резервни съдебни заседатели се осъществява чрез единната информационна система на съдилищата (ЕИСС), а при необходимост чрез съществуващите електронни деловодни системи и модули.

/2/ В подбора участват всички съдебни заседатели, които не са заявили писмен отказ от участие в съдебни заседания, не са депозирали своевременно писмено заявление за отсъствие по различни причини в даден период, както и тези, които нямат насрочени съдебни заседания за същия ден, разглеждането на които се извършва изцяло или отчасти във времето, за което се прави изборът.

/3/ При постъпване на заявления по ал. 2 системният администратор отразява данните от същите в деловодната система в деня на разпореждането на административния ръководител.

/4/ За проведения случаен подбор се разпечатва протокол, който се прилага към съответното дело.

/5/ При недостиг на съдебни заседатели в някой съд от района на Окръжен съд - Добрич, в рамките на който съдебен заседател е избран да изпълнява функциите си, последният може да бъде командирован с негово съгласие за участие в определени дела в друг съд от същия район при спазване разпоредбите на ЗСВ.

Чл. 16. /1/ За участие в съдебния състав се призовават основните съдебни заседатели, а резервните – съобразно правилата на НПК и разпореждането на съдията докладчик.

/2/ Повторен подбор на съдебен заседател се извършва чрез системата за случайно разпределение в хипотезите, предвидени за съдиите, уредени от закона, Единната методика за приложението на принципа за случайно разпределение на делата и вътрешните правила на съда, оповестени на интернет страницата му.

/3/ При недаване ход на делото и отлагането му не се извършва нов избор на съдебни заседатели.

/4/ Нов избор (переразпределение) на съдебен заседател се извършва при:

1. предсрочно освобождаване на вече избран по делото съдебен заседател. В този случай новият избор се извършва въз основа на решението на Общото събрание на съдиите от Окръжен съд - Добрич за освобождаване на съдебния заседател, приложено по съответното дело.

2. отвод на вече избран по делото съдебен заседател. В този случай новият избор се извършва въз основа на разпореждането за отвод на съдебния заседател, приложено по съответното дело.

3. уведомяване от първоначално избрания съдебен заседател за невъзможност да участва при разглеждане на делото, направено в 3-дневен срок от съобщаване за избора му, или при възникнали по-късно причини за това – незабавно. Уведомлението от съдебния заседател за невъзможност да участва в състава за разглеждане на дело, по което е избран, се извършва писмено с излагане на причините за това и прилагане на доказателства, в 3-дневен срок от съобщаването от деловодителя за избора, или незабавно - ако причините за отказа настъпят след това. Съдебният деловодител прилага

уведомлението по делото и извършва нов избор на съдебен заседател с изключване на отказалия се.

4. невъзможност за уведомяване на избрания съдебен заседател от съдебния деловодител в продължение на 3 работни дни след избора, документирана писмено по делото.

5. неявяване на насроченото съдебно заседание преди даване ход на делото, по разпореждане на съдия-докладчика.

/5/ Съдебните заседатели се свикват за участие в съдебни заседания от председателя на съда най-много за 60 дни в рамките на една календарна година, освен ако разглеждането на делото, в което участват, продължи и след този срок.

Раздел V

Участие в съдебни заседания

Чл. 17. Призоваването на съдебни заседатели за съдебни заседания може да става по телефона или по електронен път, като това се отбелязва в делото. Съдебните заседатели могат да бъдат призовавани и по реда на НПК, предвиден за страните, ако съдията докладчик намери този начин за подходящ.

Чл. 18. /1/ На съдебния заседател трябва да се даде възможност да се запознае с делото преди съдебното заседание.

/2/ Администрацията на съда е длъжна да осигури време и място в съдебната сграда /в стаите за запознаване с делата, приобщени към деловодствата/ за изпълнение функциите на съдебните заседатели. Не се разрешава изнасяне на делата или на материали от тях извън сградата на съда.

Чл. 19. /1/ Съдебният заседател уведомява писмено и своевременно председателя на съдебния състав при невъзможност да се яви в насрочено съдебно заседание.

/2/ Повторен подбор се извършва само в случаите, посочени в чл. 16, ал. 2 от настоящите правила.

Чл. 20. Съдебният заседател участва в съдебни заседания в прилично, съответстващо на общоприетите разбирания, облекло, изключващо натрапването на принадлежност към етническа, религиозна или културна общност или индивидуални предпочитания, съществено отклоняващи се от общоприетите.

Чл. 21. Съдебните заседатели упражняват правата си и изпълняват задълженията си съобразно установеното в Наказателно-процесуалния кодекс в зависимост от вида заседание, в което участват.

Раздел VI

Етични принципи и правила за поведение на съдебните заседатели

Чл. 22. /1/ Настоящите принципи и правила на поведение имат за цел да определят етичните изисквания в поведението на съдебните заседатели и да ангажират моралния им дълг, като по този начин

повишат общественото доверие в съдебната власт и издигнат нейния престиж.

/2/ Етичните принципи и правилата, произтичащи от тях, очертават стандартите за поведение на съдебните заседатели при изпълнение на служебните, обществените и гражданските им задължения, които те трябва да възприемат и спазват.

/3/ Настоящите етични принципи и правила за поведение са задължителни за всички съдебни заседатели, като неспазването им е основание за предсрочно освобождаване от изпълняваната длъжност на основание чл. 71, ал. 1, т. 5 от ЗСВ.

/4/ Съдебните заседатели спазват следните етични принципи и правила за поведение:

1. социална отговорност:

а) изпълнението на функциите на съдебен заседател е граждански дълг, осъществяването на който способства за повишаване на доверието в съдебната власт;

б) съдебните заседатели участват активно в съдебния процес;

2. законност: съдебните заседатели са длъжни да спазват и прилагат Конституцията и законите на Република България; те осъществяват дейността си, като спазват правата и основните свободи на гражданите;

3. независимост и обективност:

а) съдебните заседатели действат по съвест и убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички факти и обстоятелства по делото;

б) съдебните заседатели изпълняват функциите си свободно от социални, икономически, политически и всякакви други преки или косвени влияния, като не се поддават на натиск, заплахи или стимули, независимо от техния източник;

4. безпристрастност:

а) съдебните заседатели се ръководят от презумпцията, че обвиненото лице се счита за невинно до завършване на наказателното производство с влязла в сила присъда;

б) съдебните заседатели изпълняват функциите си без разграничение на личността, като не допускат поведение, което може да се възприеме, като привилегироване, предразположеност, предубеденост или предразсъдък, основани на пол, полова идентичност, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна;

в) съдебните заседатели не допускат контакти и създаване на лични отношения със страните по делото, които биха породили основателни съмнения относно тяхната безпристрастност;

г) съдебните заседатели се въздържат от носене на политически, идеологически или религиозни символи или сравними атрибути, които

биха могли да доведат до съмнения относно тяхната обективност и безпристрастност;

5. справедливост: съдебните заседатели са представители на обществото в съдебния процес и като такива са длъжни да се грижат за постановяване на справедливи съдебни актове;

6. компетентност:

а) съдебните заседатели трябва да притежават основни познания по отношение на използваната правна терминология и реда, по който се извършва наказателното производство;

б) съдебните заседатели са длъжни да познават и спазват своите права и задължения, регламентирани в Конституцията, Закона за съдебната власт, Наказателно-процесуалния кодекс, Наредбата за съдебните заседатели и други нормативни актове, както и във вътрешните правила на съответните съдилища;

в) съдебните заседатели преминават първоначално и последващи обучения за поддържане и повишаване нивото на квалификацията им;

7. комуникативни и социални умения:

а) при изпълнение на функциите си съдебните заседатели проявяват толерантност и се отнасят с уважение към участниците в процеса и към съдебните служители, като зачитат правата и достойнството на личността;

б) съдебните заседатели общуват открито и показват търпение при изслушването на различни аргументи, мнения и гледни точки от останалите членове на съдебния състав;

в) съдебните заседатели аргументират изразената от тях позиция по подходящ и разбираем начин;

г) в конфликтни ситуации съдебните заседатели контролират емоциите си и не реагират прибързано и необмислено;

8. достойно поведение:

а) съдебните заседатели следват поведение и поддържат подходящ външен вид, допринасящи за престижа на съдебната власт;

б) съдебните заседатели не могат да използват престижа на тази си длъжност за защита на лични и на свои близки интереси при упражняване на гражданските си права;

в) съдебните заседатели проявяват необходимата сдържаност, като не допускат извършване на действия и постъпки, които са в разрез с добрите нрави и утвърдените в обществото разбирания за благоприличие;

г) с личното си поведение съдебните заседатели дават пример за висок морал и почтеност;

9. конфиденциалност:

а) съдебните заседатели са длъжни да опазват тайната на съвещанието;

б) съдебните заседатели са длъжни да пазят държавната, служебната и личната тайна, станала им известна при и по повод осъществяване на техните правомощия;

в) съдебните заседатели нямат право да изразяват предварително становище по делата на съда, в които са избрани.

Раздел VII Възнаграждение

Чл. 23. За времето, в което съдебните заседатели изпълняват функциите си и задълженията, свързани с тях, им се заплаща възнаграждение от бюджета на съдебната власт.

Чл. 24. Възнаграждението по чл. 23 се определя почасово, включително и за започнат час, на база дневно възнаграждение в размер, определен в ЗСВ. Броят часове, за които се дължи заплащане не се ограничава от осемчасовия работен ден.

Чл. 25. /1/ За изчисляване на общото дневно и месечно възнаграждение за участието на съдебен заседател във всяко съдебно заседание или друга дейност се изготвя съответен документ съобразно правилата за документооборота в Районен съд - Добрич със съответното копие за съдебния заседател /при поискване от същия/.

/2/ Възнаграждението се изчислява от счетоводството на съда и се изплаща ежемесечно за всички отработени за съответния месец часове.

Чл. 26. На съдебните заседатели се възстановяват разходи, съобразно нормативните и вътрешните актове.

Раздел VIII Други организационни въпроси

Чл. 27. /1/ По всяко време след полагане на клетвата съдебните заседатели от един съдебен район могат да изберат съвет на съдебните заседатели.

/2/ Съветът на съдебните заседатели осъществява връзка с административното ръководство на съда по организацията на работата на съдебните заседатели и съдейства за доброто взаимодействие между съдиите и съдебните заседатели.

Чл. 28. Съдебните заседатели поставят въпросите си към ръководството на съда пряко или чрез съвета на съдебните заседатели.

Чл. 29. /1/ В тримесечен срок от полагане на клетвата съдебният администратор или административният секретар на съда и Националният институт на правосъдието организират и провеждат задължително начално обучение на съдебните заседатели, които встъпват в първи мандат, по учебна програма, приета от Управителния съвет на Националния институт на правосъдието по реда на чл. 257 ЗСВ.

/2/ За поддържане и повишаване на квалификацията си съдебните заседатели са длъжни да участват в поне едно текущо обучение за периода на техния мандат.

/3/ На съдебните заседатели се провежда и първоначално и текущо обучение за работа с класифицирана информация. Това обучение се организира и провежда от служителя по сигурността на информацията.

Чл. 30. /1/ Легитимирането на съдебните заседатели при влизане в сградата на съда и при участие в съдебни заседания се

осъществява чрез служебна карта, издадена от административния ръководител на съда.

/2/ Съдебните заседатели връщат служебната си карта на административния секретар при изтичане на мандата им или при предсрочното им освобождаване от длъжност.

Чл. 31. /1/ Председателят на съда предоставя на всеки съдебен заседател препис-извлечение от протокола на общото събрание на съдиите за избора му и за полагане на клетвата.

/2/ Администрацията на съда е длъжна да осигури при необходимост на съдебния заседател документ за участието му в съдебните заседания предварително и след провеждането им с цел осигуряване на информация пред работодателя на съдебния заседател или пред други органи и лица.

Чл. 32. /1/ За предсрочно прекратяване на мандата на съдебен заседател на основание чл. 71, ал. 1, т. 1, 4 и 7 от Закона за съдебната власт съдебният заседател подава изрично писмено изявление до председателя на съда, в което посочва съответните обстоятелства. Въз основа на изявлението съдебният заседател се изключва от системата за случайно разпределение на делата.

/2/ Решението за предсрочно прекратяване на мандата се взима от общото събрание на съдиите по определения в ЗСВ ред.

Чл. 33. /1/ Председателят на съда може с разпореждане да наложи глоба от 50 до 500 лв. на съдебен заседател за неизпълнение на задълженията му, след като му предостави възможност да даде обяснения.

/2/ По жалба на наказания съдебен заседател председателят на по-горния съд може да отмени разпореждането по ал. 1 или да намали размера на глобата.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящите вътрешни правила отменят Вътрешните правила за работата на съдебните заседатели при Районен съд – Добрич, утвърдени със заповед № 415 от 25.09.2015г.

§ 2. Вътрешните правила за работата на съдебните заседатели при Районен съд - Добрич са разработени на основание чл. 6б и сл. от Закона за съдебната власт и чл. 10, ал. 1, т. 7 от Правилника за администрацията в съдилищата и са утвърдени със заповед № 499 от 19.10.2023г. на Административния ръководител - Председател на Районен съд - Добрич.

Изготвил:

Албена Димитрова

Съдебен администратор